

Usnesení

Krajský soud v Hradci Králové projednal ve veřejném zasedání konaném dne 26. listopadu 2019, **odvolání obžalovaného Miroslava Veselého**, narozeného [REDAKCE] v [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], [REDAKCE], proti rozsudku Okresního soudu v Trutnově ze dne 25. dubna 2019, číslo jednací 3 T 5/2019 -576, a rozhodl

takto:

Odvolání obžalovaného se podle § 256 tr. řádu **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným přečinem týrání zvířat podle § 302 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b), odst. 3 trestního zákoníku, a byl za to odsouzen podle § 302 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 67 odst. 2, § 68 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku k peněžitému trestu v částce 100.000 Kč (100 denních sazeb po 1.000 Kč) a pro případ, že by tento nebyl ve stanovené lhůtě vykonán podle § 69 odst. 1 trestního zákoníku k trestu náhradnímu 3 (třem) měsícům odnětí svobody. Podle § 73 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku byl obžalovanému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu podnikání v oblasti chovu hospodářských zvířat na dobu 5 (pět) let.
2. Uvedeného přečinu se obžalovaný dopustil tím, že v přesně nezjištěném období, minimálně od ledna 2017 do 23. března 2017 v [REDAKCE], okr. [REDAKCE], v těsné blízkosti veřejnosti přístupných cest [REDAKCE] a [REDAKCE], na své soukromé farmě čítající 100 ks skotu a 59 ks ovcí z jiných než zdravotních problémů omezoval výživu zvířat v rozporu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, a to konkrétně tak, že nezajistil řádné krmení skotu i ovcí, napájení měl zajištěno pouze napájecím zařízením s volně tekoucí vodou bez opatření proti zamrznutí, dále nezajistil vhodné podmínky pro chov podle zákona č. 166/1999 Sb., veterinárního zákona, tedy vhodné prostory ke krmení bez přítomnosti předmětů, o něž by se zvířata mohla poranit, nezajistil dostatečný vnitřní prostor pro chov skotu i ovcí a vystavil je nepříznivým povětrnostním vlivům v prostoru krmišť, které bylo navíc z velké části zaplněno hromadami vyhrnuté podestýlky, čímž způsoboval zvířatům utrpení, a v neposlední řadě nezajistil zákonné odstranění kadáverů z prostoru, kde se pohyboval zbylý skot i ovce, nesledoval zdravotní stav zvířat a v odůvodněných případech jim neposkytl včas první pomoc a nepožádal o veterinární pomoc, čímž způsobil ke dni 23. 3. 2017 úhyn 7 krav, 20 telat a 29 ovcí, následkem čehož ještě v období 23. 3. 2017 až 18. 4. 2017 uhynuly 3 ks skotu, 1 tele, 2 ovce, celkově tak uhynulo 10 ks skotu, 21 ks telat, 31 ks ovcí.
3. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě odvolání, v němž poukázal na to, že příčina úhynu skotu byla prokázána pouze u čtyř kusů, dva kusy uhynuly na dehydrataci a zástavu srdce, jedno zvíře na nedokončený porod a jeden kus na akutní nadmutí. Obžalovaný poukázal na to, že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi jeho pochybením a zjištěnou příčinou úhynu těchto čtyř zvířat. Pokud šlo o dehydrataci, neznamená to, že zvířata neměla dostatek vody. Ohledně nedokončeného porodu nikdo

nezjišťoval, kde a kdy na pastvině k porodu došlo, neboť zvířata rodí samočinně a bez dozoru. Pokud jeden kus uhynul na akutní nadmutí, nebylo to způsobeno nedostatkem potravy nebo vody. U dalších zvířat pitva nebyla provedena a příčina úhynu není známa. Soud nebral v úvahu ani podíl predátora na úhynu ovcí, ani nešťastnou náhodu vzhledem k pádu sněhové laviny, která se sesunula ze střechy seníku do místa venkovního výběhu. Soud rovněž nebral na vědomí ani další část obhajoby, že krávy k večeru vyváděly telata na pastviny, kde rovněž i rodily a při nenadálé sněhové vánici v nočních hodinách byla část telat zasypaná sněhem a udusila se. Pokud je obviněnému kladeno za vinu, že nezajistil řádné krmění skotu a ovcí, zákon nehovoří o množství zásob potravy, ale o tom, co musí zvířata dostávat. Krmivo nikdy nechybělo. V tomto směru je odkazováno na výpověď svědka [REDACTED]. P [REDACTED] Č [REDACTED], [REDACTED]. J [REDACTED] M [REDACTED] a [REDACTED] J [REDACTED] D [REDACTED]. Pokud jde o zajištění napájení, svědci potvrdili, že nádrže byly plné a voda přetékala. Tento přítok nikdy nezamrzá. K tomu může dojít jen zcela výjimečně. Pokud však zvíře odmítá pít, žádnými prostředky ho nikdo k tomu nedonutí. Ohledně prostorů ke krmění bez přítomnosti předmětů, o něž by se zvířata mohla poranit, poukazuje odvolatel na to, že v prostorech žádné takové předměty nebyly. V hale seníku měl obžalovaný v odděleném prostoru stroje pro úklid ploch a navážení krmiva, když tyto jsou navíc konstruovány bez ostrých hran. Navíc žádné poranění zvířete nebylo zjištěno. Pokud jde o nedostatečný vnitřní prostor pro chov ovcí a skotu, obžalovaný poukazuje, že zákon č. 246/1992 Sb. nedefinuje dostatečnost vnitřního prostoru. Je zpochybněna výpověď svědka [REDACTED]. J [REDACTED] M [REDACTED] a poukazováno na § 12a zák. č. 246/1990 Sb., dle kterého má být umožněno hospodářským zvířatům bez obtíží uléhat, odpočívat a podobně, s tím, že v odst. 4) je poukazováno na to, že zvířatům, která nejsou chována v budovách, se poskytuje přiměřená ochrana před nepříznivými povětrnostními podmínkami, predátory a riziky ohrožujícími jejich zdraví. Obžalovaný poukazuje též na nařízení Komise evropského společenství uvádějící minimální rozlohu uzavřených prostor pro zvířata. Stejně tak jsou zpochybněny další skutečnosti vytykávané obžalovanému a to vyhrnutá podestýlka v krmišti, nesledování zdravotního stavu zvířat a neodstraňování kadáverů z prostoru, kde se skot a ovce polybovaly. Jsou zpochybněny výpovědi svědků H [REDACTED] V [REDACTED] a J [REDACTED] Ž [REDACTED], s nimiž má obžalovaný špatné vztahy. V závěru velice podrobného odvolání jsou vznášeny výhrady i k uloženému trestu, který obžalovaný považuje za nepřiměřeně přísný. Pokud mu soud uložil pokutu, nemá ji z čeho zaplatit. Nikdo z rodiny by nebyl schopen stádo převzít a pokračovat v chovu. Pokud mu je ukládán trest zákazu činnosti za úhyn, za který nenese odpovědnost, tak soud v podstatě nařizuje likvidaci 70 – 80 kusů skotu. V závěru je proto navrhováno zrušit napadený rozsudek a věc vrátit soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

4. Krajský soud přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost těch výroků napadeného rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, jakož i správnost postupu řízení jemu předcházející z hlediska vytykávaných vad a dospěl k těmto závěrům.
5. Řízení před okresním soudem proběhlo v souladu s trestním řádem. Okresní soud respektoval ustanovení zajišťující obhajobu obžalovaného, stejně jako ustanovení upravující realizaci jednotlivých důkazů.
6. Krajský soud souhlasí rovněž s rozsahem dokazování, jak realizoval okresní soud ve smyslu § 2 odst. 5 tr. řádu, tedy v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí. Okresní soud důvodně zamítl návrh obžalovaného na doplnění dokazování o zprávu plemenářské inspekce a výslech svědka N [REDACTED], který měl stříhat vlnu u ovcí, jež obžalovaný choval. Ani krajský soud nepovažuje v tomto směru dokazování za nutné a na příslušnou pasáž rozsudku na straně 7) odkazuje. Pokud pak obžalovaný v rámci odvolacího řízení navrhoval zpracovat

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

znalecký posudek na porovnání chovu skotu ve volném prostředí a ve formě ustájení, krajský soud taktéž návrh zamítl. Jistě je pravda, že obě formy chovu mají svá specifika, nicméně obžalovaný je stíhán pro porušení jednotlivých ustanovení zákona na ochranu zvířat proti týrání, resp. veterinárního zákona a v tomto směru jsou podmínky stejné. Chovatel je mimo jiné povinen zajistit řádné krmivo pro zvířata, napájení, vhodné prostory pro ustájení, resp. ochranu před nepříznivými vlivy a podobně. S přihlédnutím k formě chovu je pak posuzováno, zda svým povinnostem dostál, či nikoliv. Ve věci bylo zpracováno odborné vyjádření Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj, která chov obžalovaného zevrubně posuzovala. Pokud pak obžalovaný navrhuje zpracovat znalecký posudek k tomu, zda úhyn zvířat pro dehydrataci jednoznačně způsobil on, považuje krajský soud takový návrh opět za bezpředmětný. Jednak je navrhovaný posudek de facto nerealizovatelný, jednak k naplnění znaku kvalifikované skutkové podstaty postačuje dovození úmrtí jednoho zvířete a naposledy pak existuje řada nepřímých důkazů, z nichž lze vinu obžalovaného na úmrtí pitvaných zvířat spolehlivě dovodit.

7. Jednotlivé důkazy pak okresní soud i správně zhodnotil dle § 2 odst. 6 tr. řádu. Okresnímu soudu nelze vytknout, že by se při hodnocení důkazů dopustil nějaké nesprávnosti, že by nějaký důkaz pominul, či hodnotil v rozporu s jeho obsahem. Rozpory, které ve věci vyvstaly, překlenuj okrese soud úvahami opřenými o objektivně zjištěné skutečnosti. V daném případě se jedná o rozpor mezi tvrzením obžalovaného, že se trestné činnosti nedopustil a důkazy, o které opřel své závěry okresní soud. Hodnotící část rozsudku je zpracována pečlivě, jak o tom svědčí úvahy soudu na straně 7), 8) rozsudku, což koresponduje s požadavky § 125 odst. 1 tr. řádu.
8. Okresní soud poukázal na jednotlivé usvědčující důkazy, z nichž lze dovozovat skutkové závěry obsažené ve výroku rozsudku.
9. Pokud se jedná o zajištění krmení a napájení skotu v inkriminované době, tedy v zimních měsících 2017, zde možno vyjít z fotodokumentace pořízené bezprostředně po zákroku policie a veterinárního orgánu dne 23. 3. 2017. Zde je patrný zubožený, podvyživený stav skotu a ovcí. To doplňuje svou výpověď P. Č. z Krajské veterinární správy, který navázal dne 6. 4. 2017 na prvotní prověrky u obžalovaného realizované policií a kolegy svědka. Potvrdil nevyhovující výživový stav zvířat vyvolaný nedostatkem či špatnou kvalitou krmení, event. nedostatkem napájecí vody. Pokud jde o zásobení skotu krmivem, zde zpracovalo Ministerstvo zemědělství – oddělení ekologického zemědělství vyjádření k možnosti obžalovaného zajistit výživu skotu (čl. 319). Z rozboru jednotlivých faktur a údajů svědků (P. K.) bylo konstatováno, že obžalovaný měl pro plnohodnotnou spotřebu zásobu cca do poloviny ledna 2017. K relativně plnohodnotnému krmení došlo až od konce dubna 2018.
10. Pokud jde o napájení zvířat vodou, není sporu o tom, že při běžných zimních teplotách v dané lokalitě vznikala možnost zamrzání vody. Zdroj nebyl temperovaný a těžko mohl být udržován ve stavu odpovídajícím zákonu o ochraně zvířat, jak opět zdůraznil svědek Č. Ohledně možnosti zamrzání vody hovořil i svědek J. M., jemuž takovou skutečnost připustil i sám obžalovaný. Svědek se při své návštěvě v únoru 2017 soustředil zejména na možnou nákazu, po výživě skotu příliš nepátral. O vlastním charakteru napájení a situaci v mrazivé zimě si soud ostatně sám mohl udělat představu z fotodokumentace (např. čl. 36 p.v.). Problematiku napájení umocňují i výsledky kontroly z oddělení ekologického zemědělství (čl. 342) dne 29. 3. 2017, kdy v době kontroly byly nádoby na napájení prázdné, když v ohrádce u ovcí v salaši bylo pouze jedno vědro o objemu 10 litrů, což se s ohledem na počty ovcí jeví jako zcela nedostatečné.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

11. Všechny tyto uváděné skutečnosti korespondují i s výsledky odborného vyjádření Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj shrnující výsledky šetření u obžalovaného za stíhané období. Též dle názoru krajského soudu lze dovodit porušení ustanovení § 4 odst. 1 písm. c) zák. č. 246/1992 Sb. o ochraně zvířat proti týrání.
12. Opět pořízená fotodokumentace a navazující listinné důkazy ukazují tristní stav, v němž se skot a ovce pohybovali. Pokud ustanovení § 4 odst. 1 písm. j), k) zák. č. 246/92 Sb. o ochraně zvířat proti týrání ukládá chovateli povinnost zajistit zvířeti vhodné podmínky pro chov, aby si sám nebo vzájemně nezpůsoboval utrpení, též dle názoru krajského soudu obžalovaný danou povinností porušoval. Zvířata se pohybovala a nacházela v prostorech, kde hrozilo jejich poranění, neboť část salaše zjevně sloužila jako dílna a část farmy byla současně i staveništěm. V salaši, kam se zvířata uchylovala před nepřízní počasí, byla zanedbaná hluboká podestýlka, která nesplňovala podmínky pro čistý a suchý prostor na spaní a odpočinek zvířat. Plocha krmeniště pak byla zaplněna hromadami vyhrnuté podestýlky, na ostatní ploše se skot pohyboval ve vrstvách výkalů.
13. Toto jsou nezpochybnitelné údaje, které konkretizuje opět svědek [REDAKCE], P. [REDAKCE], Č. [REDAKCE], resp. zmíněné odborné vyjádření. Navíc možno připomenout i údaje svědků Z. [REDAKCE] a V. [REDAKCE], kteří do celkového rámce inkriminovaného jednání obžalovaného zapadají.
14. Množství zemřelých zvířat svědčí o tom, že obžalovaný naprosto zanedbal veterinární péči o zvířata. Fotografie přeživších kusů jsou pak toho dalším argumentem. Pokud by se obžalovaný na příslušného veterináře obrátil, není sporu, že i v zimních podmínkách by se na farmu dostal. Zmíněnou povinnost měl obžalovaný danou ustanovením § 4 odst. 1 písm. b) zák. č. 166/99 Sb. S tím souvisí i porušení ustanovení § 40 odst. 1, 2 cit. zákona ohledně odstraňování kadáverů, jež byly ležící na hromadách, objeveny teprve při první kontrole dne 23. 3. 2017.
15. Souhrnným výsledkem nezodpovědného chování obžalovaného vůči svému skotu a ovcím, byl jejich hromadný úhyn. Okresní soud počet stanovil dle korigovaného návrhu státního zástupce, obžalovaný tyto údaje snižuje. Třeba ovšem říct, že jde o zcela nepodstatné rozdíly, které nemají žádný vliv na společenskou škodlivost jednání obžalovaného, ani na právní kvalifikaci. Proto krajský soud údaj okresního soudu neměnil a v rozsudečném výroku ponechal.
16. Pokud odvolací soud považuje skutkové závěry nalézacího soudu za správné, souhlasí i s následnou právní kvalifikací jednání obžalovaného. Obecně se týráním rozumí určitý způsob zlého nakládání s živým tvorem, kterému působí nějaké útrapy a příkoří. Charakteristiku týrání zvířat obsahuje ustanovení § 4 odst. 1 zák. č. 246/92 Sb. na ochranu zvířat proti týrání. Ve smyslu rozhodnutí Krajského soudu Ostrava, sp.zn. 6 To 133/1994, pak týráním zvířete ve smyslu citovaného zákona je i omezování výživy zvířete včetně jeho napájení, jakož i bezdůvodné vyvolávání nepřiměřeného působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy. Ke spáchání trestného činu podle § 302 odst. 1 tr. zákoníku nepostačuje samotné týráním zvířete, ale musí k tomu přistoupit alespoň jedna z dalších alternativně stanovených okolností a to, že jde o zvláště surový nebo trýznivý způsob týrání anebo jde o surový nebo trýznivý způsob týrání, k němuž došlo veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném.
17. Vztaženo na posuzovaný případ, je opět z fotodokumentace zřejmé, že vedle farmy obžalovaného vedla veřejná komunikace, odkud bylo vidět před salaš a na okolní pozemky. Ostatně upozorňování občanů u příslušných orgánů jen dokládá, že si způsobu „péče o zvířata“ obžalovaným všímali. Možno poukázat na usnesení NS ČR z 15. 6. 2011, sp.zn. 8

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

Tdo 657/2011, dle kterého byl trestný čin týrání zvířat spáchán na místě veřejnosti přístupném dle § 302 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku i tehdy, jestliže se ho pachatel dopustil sice v soukromém prostoru, do něhož není volný přístup, ovšem veřejnost mohla negativně vnímat projevy týrání z jiného, veřejně přístupného místa.

18. V tomto směru má krajský soud za to, že došlo k naplnění zákonného znaku základní skutkové podstaty stíhaného trestného činu dle § 302 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. Výsledky pitvy uhynulých čtyř zvířat svědčí o tom, že k tomuto došlo v důsledku zanedbání veterinární péče ze strany obžalovaného, resp. nedostatečné péče o výživu či napájení zvířat. Pokud při pitvě byla jako příčina smrti zjištěna dehydratace dvou zvířat, zcela to koresponduje s prokázanými údaji o možnosti zamrznutí zdroje napájení během zimy. Ostatně výjimkou nebylo ani to, že napájení nefungovalo, jak zjistila jedna z prověrek. S ohledem na další závěry pitvy je zřejmé, že obžalovaný zvířatům nevěnoval adekvátní pozornost, neboť minimálně nadmutí krávy mohl zaregistrovat a spolupráci s veterinářem předejít. V tomto směru třeba zdůraznit, že k naplnění znaku kvalifikované skutkové podstaty dle § 302 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku postačí smrt jednoho týraného zvířete, což zde bylo rozhodně překročeno.
19. Při dovození znaku základní skutkové podstaty pak není sporu, že obžalovaný se dopustil svého jednání i na větším počtu zvířat, což judikatura Nejvyššího soudu vymezila počtem alespoň sedmi (NS ČR 8 Tdo 657/2011).
20. Po subjektivní stránce okresní soud správně dovodil u obžalovaného stran základní skutkové podstaty minimálně nepřímý úmysl dle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. Obžalovaný se chovu zvířat věnuje řadu let, zná jejich potřeby i podmínky, které na farmě v zimě panují. Mohl být tudíž minimálně srozuměn s tím, jaké následky jeho chovatelská lhostejnost až krutost ke zvířatům bude mít. Pokud se jedná o kvalifikovanou skutkovou podstatu, zde postačí i zavinění z nedbalosti, které krajský soud vymezuje ustanovením § 16 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.
21. Okresní soud nepochybil ani ve výroku o trestu, kdy vycházel z ustanovení § 37 - § 39 a § 125 odst. 1 věta třetí trestního řádu. V tomto směru hodnotil význam chráněného zájmu, který obžalovaný svým jednáním narušil a kterým je zájem státu na ochraně zvířat před týráním, poškozováním jejich zdraví, event. bezdůvodným usmrcením člověkem. Okresní soud hodnotil okolnosti činu, kdy vzal v úvahu, že obžalovaný se trestného jednání dopustil jako profesionální chovatel v oblasti ekologického hospodářství. Následky trestného činu představuje tragický stav zvířat, která přežila a větší množství zvířat uhynulých. Pokud jde o osobu obžalovaného, ten se po formální stránce jeví jako bezúhonný občan, nicméně nelze přehlédnout, že již v minulosti se u něho objevily problémy s chovem skotu, jež vyvolaly zásahy státních orgánů.
22. Uložený peněžitý trest a jeho výše odpovídá majetkovým poměrům obžalovaného i okolnostem případu. Adekvátní náhradní trest odnětí svobody v případě, že by nebyl peněžitý trest zaplacen ve stanovené lhůtě, považuje krajský soud za zákonný.
23. Okresní soud uložil obžalovanému důvodně též trest zákazu činnosti spočívající v zákazu podnikání v oblasti chovu hospodářských zvířat. Jednáním obžalovaného vznikly výrazné pochybnosti o vyžadované spolehlivosti této činnosti. Ta byla založena Osvědčením o zápisu do evidence zemědělského podnikatele z 30. 4. 2015 (čl. 144). Délka trestu při polovině zákonné trestní sazby (jeden až deset let), odpovídá všem zákonným hlediskům.
24. Jelikož krajský soud neshledal odvolání obžalovaného za důvodné, bylo podle § 256 tr. řádu zamítnuto.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Nejvyšší státní zástupce a obviněný však mohou proti tomuto rozhodnutí podat **dovolání**. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Dovolání se podává u okresního soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Navrácení lhůty k podání dovolání není přípustné. Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 4/ tr. řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1) písm. a) až l) nebo § 265b) odst. 2) tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Hradec Králové 26. listopadu 2019

JUDr. Jan Šulec, v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].